

Téma 4:

Finanční analýza podniku

1. Účel finanční analýzy

2. Zdroje informací pro finanční analýzu

3. Metody a postup při finanční analýze

4. Ukazatele finanční analýzy

- ukazatele zadluženosti, likvidity, rentability, řízení aktiv, ukazatele kapitálového trhu
- souhrnné ukazatele finanční analýzy
- paralelní a pyramidové rozklady ukazatele

5. Slabé stránky finanční analýzy

1. Účel finanční analýzy

- finanční analýza – hodnocení výsledků hospodaření
- nástroj pro krátkodobé a zejména pak pro dlouhodobé finanční řízení a rozhodování podniku

2. Zdroje informací pro finanční analýzu

a) finanční informace, které jsou obsaženy:

- ve vnitropodnikových účetních výkazech (rozvaha, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash flow)
- v předpovědích finančních analytiků a vrcholového vedení podniku
- v burzovním zpravodajství
- v hospodářských zprávách informačních médií

b) ostatní informace, získané:

- z firemní statistiky produkce, poptávky, aj.
- z oficiálních ekonomických statistik
- ze zpráv vedoucích pracovníků, manažerů, auditorů
- z komentářů odborného tisku, prognóz, aj.
- z odhadů analytiků různých institucí.

3. *Metody finanční analýzy*

Elementární metody:

- *Analýza stavových (absolutních) ukazatelů*
(analýza trendů a procentní rozbor)
- *Analýza rozdílových a tokových ukazatelů*
- *Analýza poměrových ukazatelů* (analýza ukazatelů likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti, majetkové a finanční struktury, ukazatelů kapitálového trhu a analýza ukazatelů na bázi cash flow)

Vyšší metody

- *Matematicko-statistické metody*
- *Nestatistické metody*

Postup při finanční analýze

- **analýza účetních výkazů**, tzn. rozvahy, výkazu zisku a ztrát a výkazu cash flow a jejich porovnání s obrazem průměrného podniku v odvětví.
- **zhodnocení všech složek finanční rovnováhy**: zadluženosti, likvidity, rentability a aktivity
- **analýza vztahů uvnitř jednotlivých skupin ukazatelů a mezi skupinami** paralelní ukazatelové soustavy nebo pomocí pyramidových rozkladů
- **interpretace výsledků**, tzn. analýza situace (finanční pozice) a problémů podniku (stanovení diagnózy).

4. Ukazatele finanční analýzy

Absolutní ukazatele - využíváme jich zejména k analýze vývojových trendů (srovnání vývoje v časových řadách) a k procentnímu rozboru komponent (jednotlivé položky výkazů se vyjádří jako %-ní podíly těchto komponent).

Rozdílové ukazatele - slouží k analýze a řízení finanční situace podniku s orientací na jeho likviditu (např. *čistý pracovní kapitál = OA - KZ*)

Poměrové ukazatele - ukazatele zadluženosti, likvidity, rentability, aktivity a ukazatele kapitálového trhu, aj.

Ratio Analysis

- A ratio converts financial information to a percentage, one approach to standardization
- Each ratios provides a somewhat different analysis
- Ratios overlap—a problem in one area should show up as problems in other areas
- The importance of specific ratios differs, based on the purpose of the financial analysis
- Ratios for the most recent period are usually the most important

Analýza zadluženosti, majetkové a finanční struktury

Ukazatele zde slouží jako indikátory výše rizika, jež firma podstupuje při dané struktuře vlastních a cizích zdrojů.

- **Debt Utilization Ratios** — focus on the capital structure and long-term risk management.

Celková zadluženost (Debt to total assets)

= Cizí zdroje / Aktiva

Míra zadluženosti = Cizí zdroje / Vlastní kapitál

Úrokové krytí (Interest coverage) = EBIT / Nákladové úroky

Krytí dlouh. aktiv vl. kapitálem = Vl.kapitál/Dlouh.majetek

Krytí dlouh. aktiv dlouh. kapitálem = Dlouh.kapitál/Dlouhodobý majetek

Analýza likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své závazky.

- **Liquidity Ratios** — focus on short term risk management.

Ukazatel likvidity III. st. (Current ratio)

= Oběžná aktiva / Krátkodobé cizí zdroje

Ukazatel likvidity II. st. (Quick ratio) = (Krátk. pohledávky + fin. majetek) / Krátkodobé cizí zdroje

Ukazatel likvidity I. st. = Finanční majetek / Krátkodobé cizí zdroje

Podíl pracovního kapitálu na oběžných aktivech

Oběžná aktiva - (krátkodobé závazky + krátk. bank.úvěry)

= -----

Oběžná aktiva

Formy řešení nedostatku hotovosti

Zvýšením příjmů v daném plánovaném období:

- desinvesticemi oběžných prostředků
- desinvesticemi dlouhodobého hmotného majetku

Snížením výdajů:

- redukcí obnovovacích investic
- redukcí racionalizačních investic
- redukcí strukturálních a rozvojových investic
- redukcí finančních investic
- snížením nákladů
- leasingem, jako alternativní formou financování investic

Řízení krátkodobých přebytků likvidity

Peníze, které přebývají a nevyužívají se, přinášejí ztráty ušlých příležitostí.

- investovat peněžní přebytky do majetkových cenných papírů (akcie, podílové listy apod.);
- investovat peněžní prostředky do dlužných cenných papírů (obligace, směnky, pokl. poukázky, aj.)
- investovat (vložit přebytky na termínovaný vklad);
- ostatní využití, např. k podpoře prodeje, k dřívějším úhradám za nižší cenu atd.;
- splátky úvěrů.

Analýza rentability

Rentabilita, resp. výnosnost vloženého kapitálu je formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu.

- **Profitability Ratios** — ability of the firm to earn an adequate return and control costs.

Rentabilita tržeb (Return-on-sales) = $\frac{\text{Výsledek hospodaření}}{\text{Tržby}}$

Rentabilita aktiv (ROA – Return-on-assets) = $\frac{\text{EBIT}}{\text{Aktiva}}$

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE – Return-on-equity) = $\frac{\text{VH po zdanění}}{\text{Vlastní kapitál}}$

Řízení aktiv

Ukazatele aktivity měří schopnost podniku **využívat vložené prostředky**.

- **Asset Utilization Ratios** — how efficiently the firm's assets are being utilized.

Obrat aktiv (Total assets turnover) = Tržby / Aktiva

Obrat zásob (Inventory turnover) = Tržby/Zásoby

Obrat pohledávek (Receivable turnover) = Tržby/Pohledávky

Doba obratu zásob = (Průměrný stav zásob / Tržby) * 360

Doba obratu pohledávek = (Prům. stav pohl./Tržby) * 360

Doba obratu závazků = (Prům. stav závazků)/Tržby) * 360

Ukazatele kapitálového trhu

Ukazatele tržní hodnoty kombinují jako jediná skupina ukazatelů účetní údaje podniku (současnost) s očekáváním investorů (budoucnost). Názor investorů na budoucnost podniku odráží tržní cena podniku.

Zisk na akcii (Earnings per share) = $\text{VH po zdanění} / \text{Počet vydaných akcií}$

P/E ratio (Price/Earnings ratio) = $\text{Tržní cena akcie} / \text{Zisk na akcii}$

P/BV (Price/Book Value) = $\text{Tržní cena akcie} / \text{Účetní hodnota VK na akcii}$

Dividendový výnos (Dividend yield) = $\text{Dividendy} / \text{Tržní kurz akcie}$

Další ukazatele

- ✓ Přidaná hodnota/tržby
- ✓ Provozní cash flow/tržby
- ✓ Přidaná hodnota/počet zaměstnanců
- ✓ Tržby/ počet zaměstnanců
- ✓ Výnosy/přidaná hodnota
- ✓ Mzdové náklady/počet zaměstnanců
- ✓ Výsledek hospodaření před zdaněním/mzdové náklady
- ✓ Osobní náklady/tržby
- ✓ Nákladové úroky/tržby
- ✓ Náklady/výnosy aj.

Which ratio is most important?

It depends on your perspective.

- Suppliers and banks (lenders) are most interested in liquidity ratios.
- Stockholders are most interested in profitability ratios.
- A long-run trend analysis over a 5-10 year period is usually performed by an analyst.

Soustavy ukazatelů

Každý z poměrových ukazatelů hodnotí stav podniku nebo jeho vývoj jedním číslem.

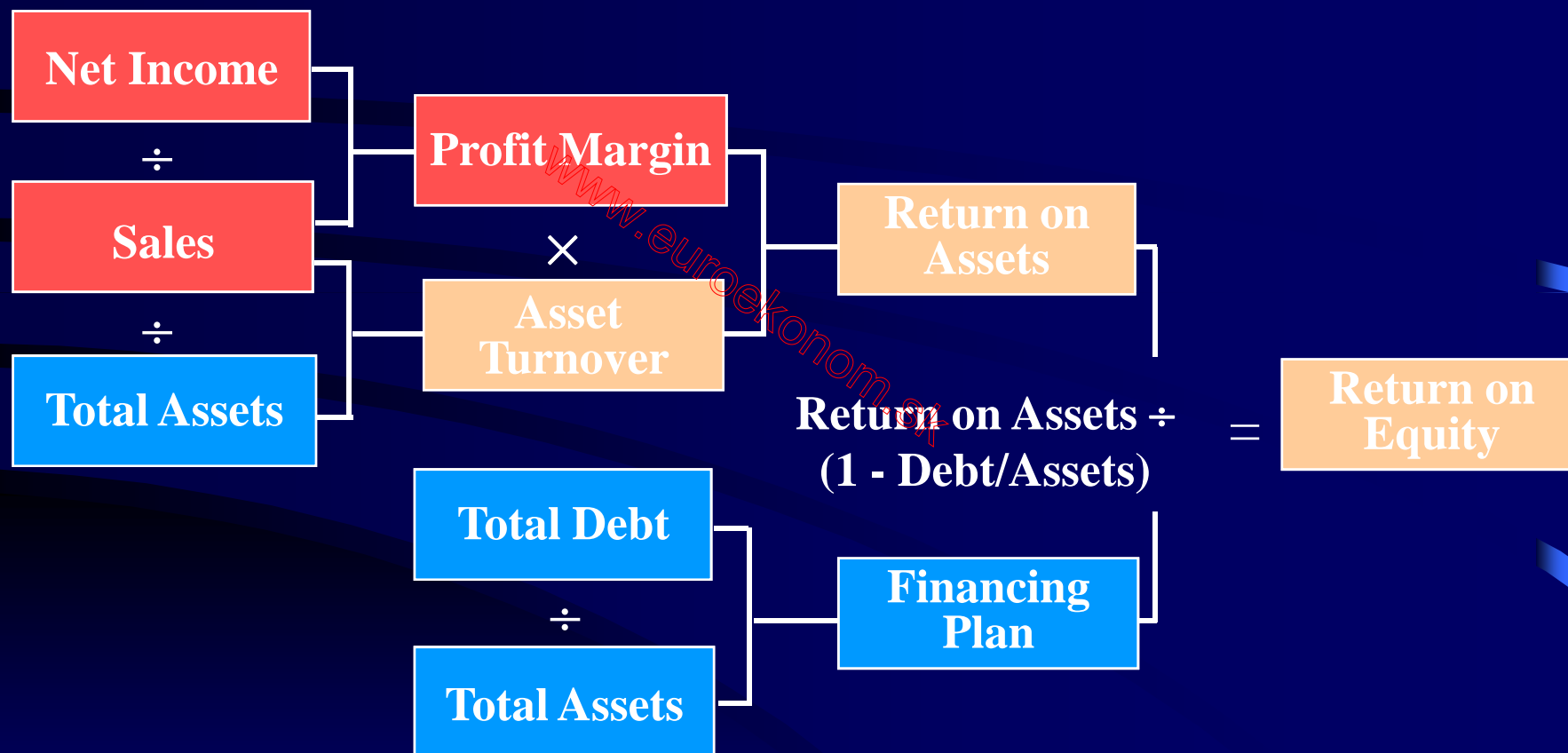
Ekonomický proces je však velmi složitý a ukazatelů je proto mnoho.

Pro usnadnění obtížné analýzy se vytvářejí soustavy ukazatelů.

Např: Du Pont rozklad:

$$ROE = \check{C}Z/VK = \check{C}Z/T \times T/A \times A/VK$$

DuPont analysis

	Profit Margin	×	Asset Turnover	=	Return on Assets	÷	(1 – Debt/Assets)	=	Return on Equity
Wal-Mart	3.5%	×	2.5	=	8.8	÷	(1 – 0.580)	=	21.0%
Neiman Marcus	4.3%	×	1.1	=	4.7	÷	(1 – 0.543)	=	10.3%

IN ORDER TO PROPERLY INTERPRET A RATIO, WE MUST KNOW WHAT THE COMPANY IS TRYING TO ACCOMPLISH.

Ratios are a diagnostic tool that tells us whether we are properly executing our plan.

Souhrnné ukazatele

Z - skóre (Altmanův model)

$$\text{Z-skóre} = 1,2 \cdot X_1 + 1,4 \cdot X_2 + 3,3 \cdot X_3 + 0,6 \cdot X_4 + 1,0 \cdot X_5$$

$$\text{Z-faktor} = 0,998 \cdot x_1 + 0,847 \cdot x_2 + 3,107 \cdot x_3 + 0,420 \cdot x_4 + 0,998 \cdot x_5$$

- kde:
- X_1 = Pracovní kapitál/Aktiva
 - X_2 = Nerozdělený zisk/Aktiva
 - X_3 = Zisk před zdaněním/Aktiva
 - X_4 = Tržní hodnota vlastního kapitálu/Cizí zdroje
 - X_5 = Tržby/Aktiva

Z-skóre vyšší než 2,99 – zdravý podnik

Z-skóre mezi 1,81 až 2,99 – šedá zóna

Z-skóre menší než 1,81 – podnik má problémy

Index IN99

$$\text{IN99} = -0,017 \times \text{A/CZ} + 4,573 \times \text{EBIT/A} + 0,481 \times \text{VÝN/A} + 0,015 \times \text{OA/(KZ + KBÚ)}$$

Index IN99 je vytvořen pomocí diskriminační analýzy tak, aby akcentoval pohled vlastníka.

Dosahuje-li index IN99 vyšší hodnoty jak 2,07, daná firma má kladnou hodnotu ekonomického zisku.

Pohybuje-li se hodnota indexu IN pod 0,684, pak firma dosahuje záporné hodnoty ekonomického zisku.

Šedá zóna je rozdělena do tří pásem. První je od 1,420 až 2,07. Jestliže firma dosahuje indexu v tomto rozmezí, tak na tom není špatně. Při hodnotách 1,089 až 1,420 je situace nerozhodná a v pásmu hodnot 0,684 až 1,089 již převažují problémy.

Index IN01

$$IN01 = 0,13 \times A/CZ + 0,04 \times EBIT/\acute{U} + 3,92 \times EBIT/A + 0,21 \times V\acute{Y}N/A + 0,09 \times OA/(KZ+KB\acute{U})$$

V případě, že hodnota indexu je větší než 1,77 znamená, že podnik tvoří hodnotu a hodnota indexu IN01 menší než 0,75 znamená, že podnik spěje k bankrotu. Mezi hodnotami 1,77 a 0,75 je šedá zóna.

EVA (Economic Value Added - ekonomická přidaná hodnota)

EVA měří, jak společnost za dané období přispěla svými aktivitami ke zvýšení či snížení hodnoty pro své akcionáře.

Pro orientační výpočet EVA lze použít vztahy:

$$\mathbf{EVA = EBIT (1-t) - WACC \times C}$$

WACC – vážené průměrné náklady na kapitál

$$\mathbf{EVA = \check{C}Z - r_e \times VK = (ROE - r_e) \times VK}$$

r_e – náklady na vlastní kapitál

Způsoby vyhodnocení ukazatelů

Pro hodnocení hospodaření podniku a jeho výkonnosti je nezbytné srovnávat výsledky s plánovanými veličinami, s jinými podniky v odvětví a sledovat vývoj v čase.

Benchmarking - cílem metody je poznání vlastní pozice na základě srovnání a následné posílení vlastní pozice. Heslem benchmarkingu je "učte se od ostatních".

5. Slabé stránky finanční analýzy

K **problematickým otázkám** finanční analýzy patří především:

- srovnávání dosažených hodnot ukazatelů s hodnotami doporučenými
- vliv sezónních faktorů
- rozdílné účetní praktiky
- vypovídací schopnost účetních výkazů.

Věrný obraz znesnadňují:

- orientace na historické účetnictví
- vliv inflace